

ЕКЗАМЕНАЦІЙНІ ПИТАННЯ з дисципліни
**«ПРИВАТНЕ ПРАВО: СУЧАСНІ ДОКТРИНИ
В СУДОВІЙ ТА ПРАВОЗАСТОСОВНІЙ ПРАКТИЦІ»**
для атестації здобувачів вищої освіти другого (магістерського)
рівня освітньо-професійної програми знань 08 «Право»
спеціальності 081 «Право»
(денна та заочна форми навчання)

1. Приватно-правова доктрина: поняття та сфери застосування.
2. Історичне формування приватно-правової доктрини з Римського права до наших часів. Рецепція римського права.
3. Приватно-правова доктрина в сучасних романо-германській та англо-американській правових системах.
4. Доктринальні підходи до визначення предмета цивільного права. Ознаки цивільних правовідносин.
5. Доктринальні підходи до визначення особливостей методу цивільно-правового регулювання. Примус в цивільному праві – випадки правового регулювання примусу за ЦК та законами України.
6. Традиційні та сучасні погляди на систему приватного права. Співвідношення цивільного, земельного, сімейного, житлового права.
7. Доктринальна характеристика принципів цивільного права.
8. Концепція добросовісності в цивільному праві України та її вплив на формування доктрини заборони суперечливої поведінки.
9. Доктринальні підходи до визначення джерел цивільного права. Рішення національних судів та Європейського суду з прав людини у системі джерел цивільного права України.
10. Доктрина «добудови» права в контексті приватного права. Судовий активізм.
11. Недопустимість зловживання правом як доктринальна засада здійснення суб'єктивного цивільного права.
12. Доктринальне формування поняття юридичної особи приватного права та її ознак з римських часів до сучасності.
13. Критерії поділу юридичних осіб на види та їх доктринальне значення для участі в цивільних правовідносинах.
14. Правосуб'єктність юридичної особи. Органи юридичної особи, їх види та компетенція як важелі для визначення повноважень щодо участі юридичних осіб в цивільних правовідносинах.
15. Організаційно-правові форми юридичних осіб приватного права – цивілістична доктрина, що лежить в основі їх класифікації.
16. Доктринальний підхід до поняття корпоративних прав та корпоративних правовідносин.
17. Цивільно-правова відповідальність юридичної особи в контексті доктрини «зняття корпоративної вуалі».

18. Акціонерне товариство. Механізми *squeeze out* і *sell out* як механізми корпоративного контролю.
19. Доктринальні засади захисту корпоративних прав. Корпоративні конфлікти та корпоративні спори.
20. Доктринальні підходи до визначення об'єктів цивільного права. Поняття майна в цивільному праві та практиці ЄСПЛ.
21. Оборотоzdатність об'єктів цивільних прав як їх доктринальна характеристика. Сутність цивільного обороту. Вимоги до набуття права власності на об'єкти.
22. Доктринальне поняття нерухомості. Вимоги і порядок набуття прав на нерухомість та значення державної реєстрації речових прав на нерухоме майно.
23. Традиційні та нетипові об'єкти цивільних прав. Цифрові речі. Активи, у тому числі віртуальні та необґрунтовані.
24. Правомірні очікування: поняття та судова доктрина.
25. Доктринальні підходи до характеристики речового права та права власності.
26. Доктрина мирного володіння майном.
27. Зміст права власності. Обмеження права власності.
28. Доктрина довірчої власності.
29. Доктринальні положення про спільну власність. Порядок і умови здійснення прав співвласниками.
30. Права на чужі речі та інші речові права.
31. Доктринальні підходи до характеристики права інтелектуальної власності та її співвідношення з речовим правом власності.
32. Доктрина виключності майнових прав інтелектуальної власності.
33. Інститути права інтелектуальної власності. Основні підходи до їх розмежування. Поняття промислової власності.
34. Сучасні тенденції правової охорони права інтелектуальної власності в Україні.
35. Авторське право: поняття та принципи.
36. Доктрина вільного використання об'єктів, захищених авторським правом. Триступеневий тест. Доктрина добросовісного (чесного) використання (*fair use, fair dealing*).
37. Доктрина *copyright clearance*.
38. Доктрина *de minimis non curat lex* (закон не опікується дрібницями) як підстава для звільнення від відповідальності за порушення авторських прав.
39. Доктрина свободи панорами (англ. – *freedom of panorama*) в авторському праві: особливості правового регулювання в Україні

40. Доктрина вичерпання прав інтелектуальної власності (доктрина першого продажу).
41. Доктрина *spin-off*.
42. Система колективного управління майновими правами у сфері авторського права та суміжних прав в Україні
43. Проблематика співвідношення правової охорони на об'єкти права інтелектуальної власності між собою: назва твору, персонаж, слоган як об'єкти авторського права та засоби індивідуалізації учасників цивільного оборот у, товарів, робіт і послуг;
44. Право інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок. Особливості їх правової охорони.
45. Торговельні марки та їх значення для економічного обороту.
46. Доктринальне поняття правочину та його ознаки. Види правочинів.
47. Умови чинності правочину. Недійсні правочини, їх юридична природа та види. Неукладеність договору та недійсність правочину – співвідношення в судовій практиці.
48. Особливості правового регулювання значних правочинів та правочинів із заінтересованістю.
49. Фіктивні та фраздаторні правочини.
50. Договір як регулятор цивільних відносин: поняття та основні теорії договору (консенсусна, актова, теорія обіцянки).
51. Укладення договору. Запевнення щодо договору.
52. Smart контракти.
53. Зміст договору. Несправедливі (недобросовісні) умови. Доктрина захисту слабкої сторони договору.
54. Засади захисту прав та інтересів сторони договору й інших осіб. Принципи *contra proferentem*, *venire contra factum proprium* (естопель) та неприпустимості зловживання правом.
55. Поняття, умови та функції цивільно-правової відповідальності.
56. Переддоговірна, договірна і деліктна відповідальність – проблеми розмежування.
57. Умови цивільно-правової відповідальності: загальна формула і розподіл тягаря доказування.
58. Вина у цивільному праві: поведінкова та психологічна концепції. Доктрина персональної відповідальності.
59. Поняття шкоди та її види: майнова і немайнова (моральна). Особливості її відшкодування моральної шкоди.
60. Ефективність способів захисту прав та інтересів учасників цивільних правовідносин. Засади пропорційності та їх значення.

61. Види позовних вимог. Співвідношення речових та зобов'язальних позовів.
62. Договірна та недоговірна відповідальність – спільні та відмінні риси.
63. Дифамація та проблеми при розгляді справ про відшкодування моральної шкоди.
64. Загальна характеристика та види недоговірних зобов'язань.
65. Загальна характеристика та види регулятивних недоговірних зобов'язань.
66. Кондикційні зобов'язання у цивільному праві.
67. Розвиток сучасної доктрини сімейного права: визначення місця сімейного права у системі права України.
68. Принципи сімейного права.
69. Концепція добросовісності в сімейному праві України.
70. Юридичні факти в сімейному праві України.
71. Сімейно-правові презумпції.
72. Відповідальність у сімейному праві.
73. Розвиток вчення про шлюб. Недійсний шлюб. Фіктивний шлюб. Неукладений шлюб.
74. Вчення про майнові права та обов'язки подружжя.
75. Вчення про особисті немайнові права та обов'язки матері, батька і дитини.
76. Розвиток вчення про майнові права та обов'язки матері, батька і дитини.
77. Сучасні сімейно-правові підходи щодо визначення форм влаштування дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування (усиновлення, прийомна сім'я, дитячий будинок сімейного типу).
78. Договори в сімейно-правовій сфері. Розвиток вчення про шлюбний договір.